

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Alexandru Adam în numele și interesele lui Duman Satilmiș,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Duman Satilmiș împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-95/24
NR. PIGD 2-21113077-01-3ra-25012024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. G. Cazacu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

23 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Alexandru Adam în numele și interesele lui Duman Satilmiş

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 iulie 2021, Duman Satilmiş s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (Inspectoratului General pentru Migrațiune), solicitând anularea Deciziei nr.44/21/DAI din 18 iunie 2021 și obligarea acordării statutului de refugiat.

2. În motivarea acțiunii a indicat că nu este de acord cu decizia de respingere a cererii de azil, deoarece noțiunea refugiatului, enunțată în p.A2 art. 1 al Convenției din 1951, privind statutul refugiaților prevede recunoașterea statutului de refugiat pentru persoana care: "... în urma unor ... temeri justificate de a fi persecutată datorită rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau opiniilor sale politice, se află în afara țării a cărei cetățenie o are și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește protecția acestei țări..." Din noțiunea refugiatului din Convenție remarcă că cele cinci motive de persecuție a refugiaților sunt: rasa, religia, naționalitatea, grup social și opinia politică. Or, Duman Satilmiş, este născut în data de 28.08.1984, în regiunea or. Gumuşhacikoy, Turcia. De naționalitate turc și de religie musulman. Însă, nu poate să se întoarcă în Turcia și nu dorește să fie întors, deoarece se simte în pericol în țara de origine.

3. Cu referire la motivul plecării din țara de origine, reclamantul declară că, în Turcia este urmărit de copiii persoanei omorâte de fratele său. Iar aceste persoane au apărut în viața lui, după ce fratele a fost eliberat din penitenciar, acesta fiind eliberat sub control judiciar pe perioada pandemiei. Or, ulterior fratele său a fost plasat din nou în penitenciar, însă persoanele continuă să-l urmărească și să-l amenințe cu moartea.

4. În acest context, comunică reclamantul că, a sesizat organul de poliție și în privința acestora persoane li s-a aplicat o amendă. Or, în cererea de azil și ulterior în cadrul interviului la Direcția azil și integrare, Duman Satilmiş, a invocat că, se teme să se întoarcă în țara de origine pe motiv că este amenințat cu moartea de persoane necunoscute, situație ce se înscrie în una din cele cinci prevăzute de Convenția din 1951.

5. Prin urmare, susține reclamantul că, decizia contestată este pasibilă anulării, deoarece este ilegală în fond, fiind emisă contrar prevederilor Legii nr.270 privind azilul în Republica Moldova. Or, în decizia contestată lipsește atât cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, prevăzută de art. 42 al Legii nr.270, cât și întemeierea autorităților competente pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 al aceleiași Legi nr. 270.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin hotărârea din 28 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

7. La 22 martie 2023, avocatul Alexandru Adam, în interesele lui Duman Satilmiș, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

8. Prin decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Alexandru Adam în interesele lui Duman Satilmiș împotriva hotărârii din 28 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

9. În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că apelul declarat de Duman Satilmiș este neîntemeiat

10. Instanța a argumentat că solicitantul nu a prezentat dovezi suficiente care să demonstreze că ar fi supus unui risc serios de persecuție sau vătămări grave în cazul întoarcerii în Turcia.

11. Deși Duman Satilmiș a invocat că este urmărit și amenințat de copiii unei persoane omorâte de fratele său, instanța a considerat că aceste amenințări nu sunt suficient de grave pentru a justifica acordarea statutului de refugiat. Nu au fost prezentate dovezi clare că autoritățile din Turcia nu ar putea sau nu ar dori să-l protejeze.

12. Instanța a constatat că, la momentul examinării cazului, în Turcia nu există conflicte armate internaționale sau interne și că situația din țară nu prezintă un pericol semnificativ pentru viața sau siguranța reclamantului. Mai

mult, solicitantul nu a demonstrat că ar fi fost constrâns să părăsească Turcia din cauza unui risc iminent sau că viața sa ar deveni intolerabilă la întoarcere.

13. Instanța a subliniat că legislația privind azilul cere ca cererile de azil să fie susținute de dovezi care să demonstreze o temere bine întemeiată de persecuție din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică. În cazul de față, solicitantul nu a reușit să demonstreze că amenințările cu moartea invocate se încadrează în aceste motive de persecuție, conform Convenției de la Geneva din 1951.

14. Instanța a concluzionat că reclamantul nu a demonstrat că autoritățile turce nu sunt capabile să-i asigure protecția necesară. De asemenea, nu a dovedit că situația sa personală ar fi suficient de gravă pentru a solicita protecție internațională, iar afirmațiile sale privind amenințările primite nu au fost susținute prin dovezi convingătoare.

15. A remarcat că solicitantul nu a invocat motive care să se încadreze în definiția unui refugiat, așa cum este prevăzută în legislația națională și internațională. Duman Satilmiș a menționat și acumularea de datorii în Turcia, ceea ce a condus instanța să considere că motivele plecării sale din țară sunt în mare parte de natură economică, ceea ce nu poate justifica acordarea azilului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 10 ianuarie 2024, avocatul Alexandru Adam, în numele și interesele lui Duman Satilmiș, a declarat recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea lui și casarea deciziei, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă.

ARGUMENTELE RECURSULUI

17. În motivarea recursului, a invocat că decizia este ilegală, fiind emisă contrar prevederilor Legii privind azilul în Republica Moldova nr. 270/2008, conform căreia solicitantul trebuie protejat în cazul unei temeri bine întemeiate de persecuție.

18. Consideră că instanța de apel a analizat doar o parte din argumentele invocate de apelant și a omis toate aspectele relevante ale cererii, încălcând prevederile legale care obligă autoritățile competente să investigheze temeinic toate faptele relevante legate de cererea de azil.

19. A subliniat că Direcția Azil și Integrare nu a efectuat o evaluare detaliată a cererii sale, încălcând obligațiile impuse de lege în materie de procedură administrativă, ceea ce a dus la o decizie incorectă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

21. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

22. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

23. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Referitor la termenul de depunere a recursului, la caz se atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului recurentului, prin intermediul poștei electronice (f.d.107), la 09 ianuarie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 10 ianuarie 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

25. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

26. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

27. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

28. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de avocatul Alexandru Adam în numele și interesele lui Duman Satilmiș, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor

argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 2451 din Codul administrativ.

31. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

32. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

34. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

35. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

36. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Alexandru Adam în numele și interesele lui Duman Satilmiș.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc